

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 129/06
17.05.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Zvezdane Lutovac, Nikole Stanojević, Biljane Dragojević i Slobodana Dražića, članova veća, u parnici tužilaca AA, BB, VV, GG, DD, ĐĐ, EE, ŽŽ i ZZ i II, protiv tuženih JJ, čiji je punomoćnik BV, advokat i "KK", čiji je punomoćnik BG, advokat, radi utvrđenja, odlučujući o reviziji tužilaca, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Negotinu, Gž.br. 183/05 od 25.10.2005. godine, u sednici veća održanoj dana 17.05.2006. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužilaca izjavljena protiv presude Okružnog suda u Negotinu, Gž.br. 183/05 od 25.10.2005. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Negotinu, P.broj 1541/03 od 24.11.2004. godine u stavu jedan izreke usvojen je tužbeni zahtev tužilaca i utvrđeno je da su isti vlasnici devet kamenih, ozidanih i kaptiranih bunara, koji se nalaze na kp.br. LL na LJLJ u KO MM i to: tužilac AA, vlasnik bunara dubine 5,20 metara širine 1,40 metara, tužilac BB vlasnik bunara dubine 6,20 metara širine 1,20 metara, tužilac VV vlasnik bunara 5,20 metara širine 1,20 metara, tužilac GG vlasnik bunara dubine 5,40 metara širine 1,40 metara, tužilac DD vlasnik bunara 6,30 metara širine 1,20 metara, tužilac ĐĐ vlasnik bunara dubine 6 metara širine 1 metar, tužilac EE vlasnik bunara 6 metara širine 1,20 metara, tužilac ŽŽ vlasnik bunara dubine 7,20 metara širine 1,40 metara, tužilac ZZ vlasnik bunara dubine 5,50 metara širine 1,20 metara, što je tužena "KK" dužna da tužiocima prizna, dok je navedeni tužbeni zahtev tužilaca u odnosu na tuženog JJ odbijen kao neosnovan. Stavom dva izreke odbijen je tužbeni zahtev tužilaca kojim su tražili da se utvrdi da imaju pravo na novčani iznos od 377.533,40 dinara sa zakonskom zateznom kamatom na isti počev od 11.12.2000. godine pa do konačne isplate dosuđen tuženom JJ po pravosnažnoj presudi Opštinskog suda u Negotinu P.broj 423/00 od 11.12.2000. godine te da su tuženi dužni da im ovo pravo priznaju. Stavom tri izreke odbijen je tužbeni zahtev tužilaca kojim su tražili da se utvrdi da tuženi JJ nema pravo na novčanu naknadu za 9 iskopanih i ozidanih bunara koji se nalaze na kp.br. LL na LJLJ, u KO MM, u iznosu od 337.533,40 dinara sa zakonskom zateznom kamatom na ovaj iznos počev od 11.12.2000. godine pa do konačne isplate koji mu je dosuđen pravosnažnom presudom Opštinskog suda u Negotinu P.broj 423/00 od 11.12.2000. godine. Stavom četiri izreke obavezana je tužena KK da tužiocima AA i ŽŽ na ime naknade parničnih troškova isplati iznos od 14.850,00 dinara, a stavom pet izreke obavezani su tužioci da tuženom JJ na ime naknade parničnih troškova isplata iznos od 56.900,00 dinara.

Presudom Okružnog suda u Negotinu, Gž. br. 183/05 od 25.10.2005. godine odbijena je kao neosnovana žalba tužilaca i potvrđena je presuda Opštinskog suda u Negotinu u odbijajućem delu izreke pod jedan u odnosu na tuženog JJ i u delovima izreke pod dva, tri i pet.

Protiv pravosnažne drugostepene presude tužioci su izjavili blagovremenu i dozvoljenu reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu člana 386. prethodno važećeg ZPP, koji se primenjuje na osnovu člana 491. stav 1. važećeg ZPP, ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 125/04 od 22.11.2004. godine, stupio na snagu 23.02.2005.godine), Vrhovni sud Srbije je našao da revizija tužilaca nije osnovana.

U provedenom postupku nije učinjena bitna povreda iz člana 354. stav 2. tačka 11. ZPP, na koju se u revizijskom postupku pazi po službenoj dužnosti. Nije učinjena ni bitna povreda parničnog postupka iz člana 354. stav 2. tačka 14. ZPP, na koju se revidenti pozivaju, jer su nižestepeni sudovi za svoje odluke dali jasne i neprotivrečne razloge koje u svemu prihvata i revizijski sud.

Neosnovano se revizijom ukazuje da su nižestepeni sudovi pogrešno primenili materijalno pravo.

U provedenom postupku utvrđeno je da su tužioci izgradili predmetne bunare u periodu od 1976. godine do 1982. godine, na zemljištu koje je u to vreme bilo u društvenoj svojini, u posedu "NN", sa kojom je tuženi JJ zaključio ugovor o zameni poljoprivrednog zemljišta overen pred Opštinskim sudom u Negotinu, 29.05.1984. godine, kojim ugovorom je tuženi u naknadu za svoje ustupljeno zemljište od "NN" dobio zemljište na kome se nalaze predmetni bunari. Katastarska parcela broj LL na kojoj se nalaze predmetni bunari tuženom je eksproprisana u korist "KK" 1987. godine uz naknadu u novcu, za eksproprisana nepokretnost utvrđenu rešenjem Opštinskog suda u Negotinu, R. 232/90 od 01.11.1991. godine: s tim što tim rešenjem nije utvrđena naknada za 9 bunara. Naknadu za predmetne bunare u iznosu od 377.533,40 dinara sa kamatom od 11.12.2000. godine, tuženi JJ je ostvario u parnici protiv "KK" koja je pravosnažno okončana presudom Opštinskog suda u Negotinu P. 423/00

ostvario u parnici protiv \KK, koja je pravosnažno okončana presudom Opštinskog suda u Negotinu R. 120/00 od 11.12.2000. godine. Tužbeni zahtev \KK, protiv tuženog JJ, radi utvrđenja ništavosti ugovora o zameni predmetnog poljoprivrednog zemljišta presudom prvostepenog suda P. broj 1299/03 od 04.03.2004.godine odbijen je kao neosnovan.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja pravilno su nižestepeni sudovi odbili tužbeni zahtev tužilaca za utvrđenje prava svojine na predmetnim bunarima u odnosu na tuženog JJ, nalazeći da isti nije pasivno legitimisan u odnosu na ovaj deo tužbenog zahteva, obzirom da nije ni vlasnik, ni korisnik zemljišta na kome se nalaze sporni bunari, niti ima bilo kakve svojinske pretenzije u odnosu na iste. Utvrđenje da su tužioci izgradili predmetne bunare ne daje im pravo da retroaktivno ostvare naknadu za iste, dosuđenu tuženom JJ povodom eksproprijacije nepokretnosti. Tužioci su predmetne bunare gradili na zemljištu u društvenoj svojini i po osnovu gradnje nisu mogli steći pravo svojine na istima.

Sagrađeni bunari sledili su sudbinu zemljišta te su i sami bili u društvenoj svojini, u posedu \NN. Ugovorom o zameni poljoprivrednog zemljišta koji je zaključen između JJ i \NN tuženi JJ postao je vlasnik kako zemljišta tako i bunara, jer se radi o derivativnom sticanju svojine, pa je na tuženog sa \NN preneto pravo držanja, korišćenja i raspolaganja nepokretnosti, što po svom sadržaju odgovara pravu svojine. Eksproprijacijom zemljišta tuženi je izgubio pravo svojine na zemljištu i bunarima, za šta mu je pripala naknada ostvarena po rešenju Opštinskog suda u Negotinu R. 232/90 od 01.11.1991. godine i presudi P.broj 423/00 od 11.12.2000. godine.

Pogrešno je stanovište revidenta da je u korist tužilaca trebalo primeniti odredbe člana 24. do 26. Zakona o osnovnim svojinsko pravnim odnosima. Ovo sa razloga što se navedene odredbe o građenju na tuđem zemljištu ne mogu primeniti za slučaj gradnje na zemljištu u društvenoj svojini koje nije na zakonit način dato graditelju na korišćenje.

Neosnovan je navod revidenata da iznos od 337.533,40 dinara sa pripadajućom kamatom predstavlja neosnovano obogaćenje tuženog, jer kako to pravilo ceni Okružni sud, nisu ispunjeni uslovi za primenu člana 210. ZOO, obzirom da novčana korist na koju je upravljeno potraživanje tuženog JJ ima svoj osnov u pravosnažnoj presudi donetoj u posebnom postupku, parnici povodom eksproprijacije nepokretnosti tuženog, na kojoj su se u momentu eksproprijacije nalazili predmetni bunari kao njegovo vlasništvo. Tužioci pravo svojine na predmetnim bunarima nisu mogli steći građenjem na tuđem zemljištu, niti su to pravo imali u vreme eksproprijacije nepokretnosti, pa bez obzira na činjenicu što su bunari izgrađeni njihovim sredstvima, ne mogu ostvariti pravo na novčanu naknadu za iste.

Bez uticaja je navod revidenata da predmetne bunare neprekidno drže i koriste od njihove izgradnje, odnosno preko 20 godina, jer tužioci nisu savesni držaoci u smislu člana 28.stav 4. Zakona o osnovama svojinsko pravnih odnosa te svojinu nisu mogli steći održajem.

Pravilna je i odluka o troškovima postupka sadržana u stavu 5. izreke prvostepene presude, obzirom da je tuženi JJ uspeo u sporu, pa su tužioci dužni da mu naknade troškove na osnovu člana 154. stav 1. ZPP, koji su pravilno odmereni saglasno članu 155. ZPP.

Sa izloženog, a na osnovu člana 393.ranije važećeg ZPP-a, u vezi čl. 491.st.1.važećeg ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća-sudija,

Stojan Jokić, s.r.

Za tačnost opravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

dlj.